

*AP2_OKTIG_2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n
Tanulási Eredmény Alapú Képzésfejlesztő Műhely a Szegedi Tudományegyetemen*

T. Molnár Gizella

Tanulási eredmény alapú gondolkodás alkalmazása a szakképzésben

1. Olvasólecke: A Magyar Képesítési Keretrendszer szakképzési vonatkozásai

Tanulási eredmény alapú projektoktatás a szakképzésben c. pedagógus-továbbképzési programhoz

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával.
Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

Szakmai lektor: Farkas Éva

Szegedi Tudományegyetem
Cím: 6720 Szeged, Dugonics tér 13.
www.u-szeged.hu
www.szechenyi2020.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az olvasólecke feldolgozásával elérhető tanulási eredmények:

Tudás	Képesség	Attitűd	Autonómia-felelősség
Ismeri az EKKR kialakulását, funkcióját az EU oktatáspolitikájában.	Értelmezi a kimenet alapú szabályozás lényegét, bemutatja összefüggését az LLL-el.	Belátja a LLL társadalmi szükségességét és oktatáspolitikai jelentőségét.	Autonóm módon, az LLL alapján fejleszti a saját kompetenciáit a hivatása érdekében.
Tudja az EKKR fogalmát, érti a képzési szintek fogalmát és egymásra épülését.	Elemzi a képzési szinteket és összefüggéseit.	Nyitott az új európai szintű oktatási reform megismerésére és képviseli azt.	Önállóan dolgozza fel az olvasóleckéket.
Ismeri és érti az MKKR kialakulását, fejlesztési előírásait, eredményeit.	Összefüggésbe hozza az EKKR-t és az MKKR-t, értelmezi a referenciaszinteket, összehasonlítja azokat.	Elfogadja, hogy a kimenetre koncentráló megközelítés elősegíti a képesítések reformját, tantervi változásokat segít elő.	
Ismeri a köznevelés és a szakképzés rendszerszintű dokumentumait és tanulási eredményeit, valamint a tanulásszabályozó dokumentumokat és tanulási eredményeket.	Elemzi és értelmezi az MKKR és a szakképzés összefüggéseit és a referenciaszinteket, hatásukat az alsóbb szintű, tanulásszabályozó dokumentumokra.	Elkötelezett a munkáját szabályozó dokumentumok megismerésében.	Saját szakképzéseire és tantárgyaira vonatkozóan önállóan megismeri és értelmezi a szakképzés MKKR szintjeit.

Az olvasólecke feldolgozásához szükséges idő: 120 perc

Kedves Kolléga!

Üdvözljük az olvasólecke felhasználójaként! Ön a Tanulási eredmény alapú projektoktatás a szakképzésben c. pedagógus-továbbképzési program résztvevőjeként ismerkedik a kimenet alapú követelményrendszer szakképzésben való alkalmazásával. Reményeink szerint ez segíti Önt abban, hogy az új szemlélet segítségével fejleszthesse az Önre bízott tanulókat. A kimenet alapú gondolkodásban ugyanis a tanuló áll a folyamat középpontjában, az ő tanulási útját támogatja a legkülönbözőbb módszerekkel az oktató, s ezt az utat kell megtervezni, mégpedig úgy, hogy előre meghatározzuk, hogy a tanítási-tanulási folyamat végére milyen tudással kell rendelkeznie a tanulónak, s ehhez milyen további kompetenciáknak kell kapcsolódnia, milyen képességgel, attitűddel, autonómiával és felelősséggel kell rendelkeznie a tanegység lezárásakor.

Célunk, hogy Ön minél jobban megismerje a tanulási eredmény alapú szemlélet európai, s az ehhez szorosan kapcsolódó magyarországi dokumentumait, különösen a szakképzést szabályozó dokumentumokat. Célunk továbbá, hogy közösen gondolkodjunk a tanulási eredmény alapú munkáról, kipróbáljuk a gyakorlatban, és Ön gyakorlatias ismereteket szerezzen annak érdekében, hogy minél jobb, és használhatóbb tanterveket, óraterveket, projektterveket tudjon készíteni. Ehhez kínálunk az elméleti keretek megismerése mellett olyan módszertant, amelyet a szakképzésben majd használni tud.

Jó munkát kívánunk!

**European
Qualifications
Framework**

Az Európai Képesítési Keretrendszer

Kialakulásának folyamata, helye és funkciója az EU oktatáspolitikájában

A képzések és az oktatás kimeneti szabályozása olyan új paradigma az oktatási-képzési rendszerben egész Európában, amely a tanulás folyamata helyett annak kimeneti eredményeire fókuszál. Ennek a szemléletnek az érvényesítése a tanulási eredmények alkalmazása. A kimenet felőli szabályozás azonban csak akkor tud rendszerként működni, ha az egyes képesítési szinteket, modulokat, tantárgyakat is tanulási eredmények formájában fogalmazzák meg.

2008-ban született az Európai Parlament és Tanács ajánlása az egész életen át tartó tanulás Európai Képesítési Keretrendszerének létrehozásáról.

„Az Európai Unió tagországaiban megszerzett különböző szintű és struktúrájú képesítések összehasonlíthatóságát, egymásnak történő megfeleltetését és elismertethetőségét – a nemzeti képesítési rendszerek érintetlenül hagyása mellett – az Európai Képesítési Keretrendszer biztosítja. A 2008-ban létrehozott, az egész életen át tartó tanulás Európai Képesítési Keretrendszere (továbbiakban: EKKR), valamennyi formális képzési forma és nem formális képzési program képesítéseit magában foglalja, és azokat – függetlenül azok konkrét tartalmától – tanulási eredmény alapú kimenetek alapján összesen nyolc hierarchikus úgynevezett referenciaszintbe sorolja. Ez a megközelítés teszi lehetővé a nemzeti oktatási-képzési rendszerek keretei között keletkezett képesítéseknek az EKKR-hez történő viszonyítását. E viszonyítás révén pedig a nemzeti képesítési rendszerekben született képesítések egymással is összehasonlíthatóvá válnak. Ezáltal nem csak a földrajzi akadályok válnak leküzdhetővé, hanem az egész életen át tartó tanulás eszméje is újabb megvilágításba kerül. Ahhoz azonban, hogy ez lehetséges legyen, úgynevezett nemzeti képesítési keretrendszerekre van szükség. Ezek a nemzeti keretrendszerek biztosítják, hogy az országban megszerezhető képesítéseket megfeleltessék a keretrendszer szintjeinek, illetve az EKKR-nek.”¹

Az EKKR lényege tehát, hogy a képzési szintek megállapítását, a képzési szintek és képesítések hazai és európai elismertethetőségét, összehasonlíthatóságát, átláthatóságát biztosítja, s ezt a tanulási eredmény, mint közös „nyelv” teremti meg.

¹ Farkas Éva (2017): Tanulási eredmény alapú tanterv- és tantárgyfejlesztés a felsőoktatásban Szegedi Egyetemi Kiadó Juhász Gyula felsőoktatási Kiadó 5. p. Elektronikusan elérhető: <http://mek.oszk.hu/18400/18497/>

Mi a célja?

A mobilitás, a LLL elősegítése, az elért képzési szintek összehasonlíthatóságának, szükség esetén elismerésének megvalósítása.

Az
eszköz,

az
képzési

Az egész életen át tartó tanulás új megközelítést jelent a korábbi oktatásügyi gondolkodásmódokhoz képest. Az egész életen át tartó tanulás nem egyszerűen több tanulást vagy felnőttkorban való tanulást jelent, hanem az oktatási rendszer megváltoztatását is. Nemcsak új ismereteket kell elsajátítani, de másféle gondolkodásmódot, és másféle emberi kapcsolatokat is.

EKKR olyan
amely a
képesítéseket
egymásra épülő
szinteken
elvárható

teljesítményekben, tanulási eredményekben határozza meg Arra vonatkozó kijelentések rendszere, hogy a tanuló mit tud, mit ért, és önállóan mire képes, miután lezárt egy tanulási folyamatot. Az EKKR az egész Európai Unióra vonatkozó ajánlás, közös nyelv, amelyhez igazodnak a nemzeti képesítési keretrendszerek, így ennek segítségével ezek is összehasonlíthatóvá válnak.

Mielőtt továbblépne, kérjük, nézze meg a következő videót: <https://www.youtube.com/watch?v=clTl6rYtD2g>

Kérjük, foglalja össze röviden a gondolatait a videóban látottakról!

A Magyar Képesítési Keretrendszer

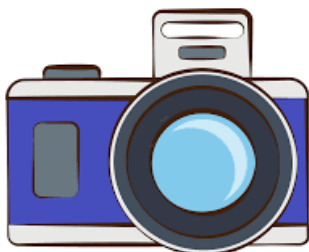
Kialakulásának folyamata

Az első lépés a 2069/2008. (VI.6.) kormányhatározat az Európai Képesítési Keretrendszerhez való csatlakozásról és az Országos Képesítési Keretrendszer létrehozásáról.

Ezt követte a 1229/2012.(VII.6.) kormányhatározat a Magyar Képesítési Keretrendszer bevezetéséhez kapcsolódó feladatokról. ➡

2012-15 között több TÁMOP-program keretében fejlesztették a Magyar Képesítési Keretrendszert.

2015.február 3-án Brüsszelben elfogadták az MKKR bevezetéséről és az EKKR-rel való megfeleltetésről szóló jelentést. Így létrejött Magyarország saját képesítési keretrendszere, amelyben a hazai képzések mindegyike szerepel: a köznevelés, a szakképzés, a felsőoktatás, valamint a felnőttkori tanulás is. A képesítési keretrendszer a következő évek oktatási-képzési reformjaira ösztönző hatást gyakorolt, s gyakorol jelenleg is. Legutóbbi fejlemény ebben a folyamatban a szakképzés kimeneti szabályozásának megvalósulása.

Nézze meg a következő, az MKKR fejlesztési folyamatáról szóló videót! Jegyezze fel magának a legfontosabb gondolatokat!

www.youtube.com/watch?v=l_WwcLuLo-E

Az MKKR jellemzői

Megszületett tehát a Magyar Képesítési Keretrendszer, majd a TÁMOP 3.1.8-09/1-2010-0004 keretében megtörtént az MKKR közoktatás szempontjából releváns kimeneti szintjeinek részletes leírása, amely lehetővé teszi a keretrendszer alkalmazását a gyakorlatban, első lépésben a közoktatásban megszerezhető bizonyítványok, képesítések besorolásakor. Közvetett célja azonban ennél lényegesen tágabb: az MKKR megfogalmazása hozzájárul – a korábban alkalmazott folyamat- és kimenet-szabályozás mellett – a tanulási eredményeket a középpontba állító, a különböző tanulási utakat elismerő szemlélet elterjedéséhez a közoktatásban. A MKKR bevezetésével jöttek létre az Európai Képesítési Keretrendszerhez történő kapcsolódás feltételei, ami elősegíti a tanulói mobilitást és az egész életen át tartó tanulás tényleges megvalósulását.

A Magyar Képesítési Keretrendszer egységes leírás, amely nemzeti szinten az egész oktatási-képzési rendszerre, vagy annak egy részére nemzetközileg is érthető és koherens módon határozza meg és illeszti össze az összes képesítést, és meghatározza az adott rendszerben megszerezhető képesítések egymáshoz való viszonyát.

„Az MKKR, követve az EKKR struktúráját nyolc szintet tartalmaz, ugyanakkor az MKKR szintleíró deskriptorai számukat illetően eltérnek az EKKR kategóriáitól. Míg az EKKR három deskriptort (tudás, képesség, felelősség-autonómia) használ az egyes kimeneti szintek leírására, addig a magyar képesítések leírása szintenként négy deskriptor (tudás, képesség, attitűd, autonómia-felelősség) segítségével történik.

Deskriptor: a szintleírásoknál használt jellemzők, kategóriák, mint tudás, képesség, attitűd, autonómia-felelősség.

Az egyes szintleíró deskriptorok megfogalmazása állításokból áll, melyek a szint teljesítésének tanulási eredmények szemléletű megközelítését tükrözik. A jellemzőket úgy fogalmazták meg, hogy egyértelmű különbséget tegyenek a szintek között, és világos fejlődést mutassanak a korábbi szintekhez képest. A szintek leírása hierarchikus, egyre magasabb szinten a kompetencia egyre magasabb szerveződési szintje jelenik meg. Minden szint az előző szintre épül, és magában foglalja annak kompetenciáit is. [] Az MKKR előnnyel jár a tanuló, a képző intézmény és a munkahely számára is, mivel átlátható, rugalmas, könnyen érthető rendszerbe sorolja a hazai képesítéseket, függetlenül attól, hogy az a köznevelésben, a szakképzésben, a felnőttképzésben vagy a felsőoktatásban szerezhető meg. Az MKKR nem ír le egyedi képesítéseket vagy egyéni kompetenciákat, így az egyes szintek önmagukban nem alkalmasak egy képzés kimeneti követelményeinek megfogalmazására. Ugyanakkor könnyebbé teszi a képesítések összehasonlítását azáltal, hogy a tanulás eredményei szerint rendszerezi azokat. A megszerzett tudás, képesség, attitűd, valamint az autonómia és felelősség láthatóvá tétele megkönnyíti az egyéni és szakmai továbbfejlődést, valamint a

munka világában való boldogulást. A szervezett képzésben megszerezhető képesítések jelentős részét már besorolták az MKKR különböző szintjeibe. Először az iskolai végzettségek besorolása történt meg. A köznevelésben megszerezhető végzettségeket az MKKR alsó négy szintjébe, a felsőoktatásban megszerezhető szakképzettségeket az MKKR felső négy szintjébe sorolták be.”²

Az iskolai végzettségek MKKR szinteknek történő megfeleltetését követte az Országos Képzési Jegyzékben (továbbiakban: OKJ) szereplő, az állam által elismert szakképesítések besorolása. A 25/2016. (II. 25.) kormányrendelettel módosított, 2016. március 4-től hatályos OKJ szakképesítésként tartalmazta azok MKKR szerinti szintjének meghatározását. Az állam által elismert szakképesítéseket a 2-es szinttől a 6-os szintig sorolták be.

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvénnyel az OKJ-t felváltotta a *szakmajegyzék*. Ezt a 12/2020. kormányrendelet 1. sz. melléklete tartalmazza:

https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=1097

A szakmajegyzékben szereplő szakmákat a képzési szint szerint sorolták be az MKKR-be. A 3 éves szakiskolai oktatásban megszerezhető szakmák az MKKR 4-es szintjén, az 5 éves technikai oktatásban megszerezhető szakmák az MKKR 5-ös szintjén kaptak helyet (az MKKR szinteket tartalmazza a szakmajegyzék).

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvénnyel szabályozott, jellemzően felnőttképzési jogviszonyban indítható szakmai képzések programkövetelményei szintén tartalmazzák az adott szakképesítés MKKR szintjét. A szakképesítések jellemzően az MKKR 3., 4., 5. szintjén helyezkednek el. A szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzést megalapozó programkövetelmények az Innovatív Képzéstámogató Központ honlapján érhetőek el: <https://szakkepesites.ikk.hu/>

Az érettségiző tanulók bizonyítványa és a felsőoktatásban záróvizsgázó hallgatók oklevele már 2017 óta tartalmazza az adott végzettség EKKR/MKKR szintjét. Az OKJ-s bizonyítványokban 2019. január 1-jétől tüntetik fel az adott szakképesítés EKKR/MKKR szintjét. Az új szakmajegyzék szerinti szakmai bizonyítványok szintén tartalmazni fogják az adott szakma EKKR/MKKR szintjét.

Fontos, hogy a szakmai bizonyítványban feltüntetett EKKR/MKKR szint ne csak egy technikai szám legyen, hanem jelentéssel bírjon a tanulók, munkáltatók, képzők számára, és világos információt hordozzon a végzett tanuló/képzésben résztvevő által birtokolt kompetenciákról és azok szintjéről.

A szakképzés szintjei az MKKR-ben

A Magyarországon megszerezhető képesítések EKKR/MKKR szintje 2020-ban:

EKKR/ MKKR szint	Képesítés típusa	Tipikus képzési program

² Farkas Éva (2017) 6-7. p.

1	általános oktatás befejezett 6. évfolyama ³	általános iskolai oktatás
	felntőtképzési szakmai végzettség	a felntőtképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény szerinti, „B” képzési körös szakmai képzés
2	általános oktatás befejezett 8. évfolyama	általános iskolai, 8 vagy 6 osztályos általános gimnáziumi oktatás
	speciális készségfejlesztő szakiskolai szakképzettség	speciális készségfejlesztő szakiskolai képzés
	OKJ rész-szakképesítés (Híd program, tanúsítvány)	Híd-programok
	részszakma	a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény szerinti Dobbantó program és műhelyiskolai képzés
	OKJ rész-szakképesítés	OKJ rész-szakképesítés megszerzésére irányuló felntőtképzés
	felntőtképzési szakmai végzettség	a felntőtképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény szerinti, „B” képzési körös szakmai képzés
3	államilag elismert szakképesítés	a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény szerinti programkövetelményen alapuló szakmai képzés
	középfokú oktatás befejezett 10. évfolyama	szakgimnáziumi képzés, szakközépiskolai, szakiskolai képzés
	speciális szakiskolai záróbizonyítvány és OKJ szakképesítés	speciális szakiskolai képzés
	alapfokú és középfokú teljes, rész- és ráépülő OKJ szakképesítés	OKJ szakképesítés megszerzésére irányuló felntőtképzés
	részszakma	a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény szerinti programkövetelményen alapuló szakmai képzés

³ A befejezett 6., 8., 10. és 12. évfolyam nem tekinthető képesítésnek, ugyanakkor mivel képesítések épülnek rájuk, besorolásra kerültek az MKKR-be.

		műhelyiskolai képzés
	felnttktépzési szakmai végzettség	a felnttktépzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény szerinti, „B” képzési körös szakmai képzés
	államilag elismert szakképesítés	a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény szerinti programkövetelményen alapuló szakmai képzés
4	érettségi	8, 6 vagy 4 osztályos általános gimnáziumi, szakgimnáziumi, technikumi oktatás
	középiskolai befejezett 12. évfolyam	általános gimnáziumi, szakgimnáziumi, technikumi oktatás
	szakgimnáziumban megszerezhető rész- vagy teljes OKJ szakképesítés, szakközépiskolában megszerezhető teljes vagy ráépülő OKJ szakképesítés	szakgimnáziumi képzés, szakközépiskolai képzés
	középfokú szakképzettség	a 12/2020. kormányrendelet szerinti szakmajegyzékben szereplő szakmára felkészítő szakmai oktatás
	felnttktépzési szakmai végzettség	a felnttktépzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény szerinti, „B” képzési körös szakmai képzés
	államilag elismert szakképesítés	a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény szerinti programkövetelményen alapuló szakmai képzés
5	felsőfokú szakirányú szakképzettség	felsőoktatási szakképzés
	technikusi szakképzettség	technikumi szakmai oktatás
	érettségire épülő OKJ szakképesítés	iskolarendszerű vagy iskolarendszeren kívüli szakmai képzés
	felnttktépzési szakmai végzettség	a felnttktépzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény szerinti, „B” képzési körös szakmai képzés
	államilag elismert szakképesítés	a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény szerinti programkövetelményen alapuló szakmai képzés
	felsőoktatási alapkivozat (BA, BSc)	felsőoktatási alapképzés

6	felsőfokú szakirányú szakképzettség (BSc/BA fokozatra épülően)	felsőfokú szakirányú továbbképzés (alapfokozatra épülően)
	felsőfokú végzettséghez kötött OKJ szakképesítés	szakképesítés megszerzésére irányuló felnőttképzés
	kamarai mesterképesítés	kamarai mesterképzés
	felnőttképzési szakmai végzettség	a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény szerinti, „B” képzési körös szakmai képzés
	államilag elismert szakképesítés	a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény szerinti programkövetelményen alapuló szakmai képzés
7	felsőoktatási mesterfokozat (MA, MSc)	felsőoktatási mester képzés felsőoktatási osztatlan képzés
	felsőfokú szakirányú szakképzettség (MSc/MA fokozatra épülően)	felsőoktatási szakirányú továbbképzés (mester fokozatra épülően)
8	doktori fokozat (PhD, DLA)	doktori program

A tanuló számára az MKKR szintek tanulási eredményei azt mutatják meg, hogy mit kell tudnia az egyes képzési szakaszok végén, a képzés eredményes befejezésével milyen mélységű és szintű kompetenciákat fog elsajátítani, és mit lesz képes jövőendő munkahelyén különböző szintű önállósággal elvégezni egy adott szakképzettség birtokában.

A munkáltató számára az MKKR szint világosabbá teszi, hogy milyen tudással, képességekkel és attitűdökkel rendelkezhet a leendő munkatárs, jobban megérti, mit várhatnak el az adott szakképzettséget igazoló bizonyítványt birtokló egyéntől.

A szakképző intézmény képzésfejlesztői és oktatói számára azt határozza meg az MKKR szám, hogy milyen szintre kell eljuttatni a tanulót/képzésben résztvevőt, az adott (szak)területen a tanuló tudásának milyen összetettségűnek kell lennie, a tudás birtokában milyen feladatokat, tevékenységeket kell önállóan elvégeznie, és milyen attitűddel kell rendelkeznie a munkavégzés eredményessége érdekében.

Az MKKR segíti az egyes szintek közötti különbségek megvilágítását.

A középfokú szakképzésben releváns szintek lényege:

- ⇒ Az MKKR 4. szintje azt mutatja, hogy a tanulónak az új szakmajegyzék szerinti 3 éves szakiskolai szakmai oktatást befejezve és a szakmai vizsgát letéve milyen kimeneti követelményeknek kell megfelelnie. Ezen a szinten összetettebb logikai folyamatok elvégzése, magasabb szintű tudás megléte és a munkavégzés folyamán az önállóság és felelősségvállalás is elvárható.
- ⇒ Az MKKR 5. szintjén az 5 éves technikusi szakmai oktatás szintjén az egyén tudása rendszerbe szerveződik, és képes egy adott szakterület speciális szakmai tevékenységét hosszú távon és magas szinten gyakorolni. Az önállóság és felelősségvállalás a saját munka mellett az együttműködő vagy irányított csoport tevékenységére is kiterjed. A végzett szakember idegen nyelven is képes egyértelmű szakmai kommunikációra.

A MKKR referenciaszintjei

Az MKKR segíti az egyes szintek közötti különbségek értelmezését. Az olvasólecke melléklete/a megadott link a Magyar Képesítési Keretrendszer 8 szintjét tartalmazza. Kérjük, tanulmányozza át alaposan az egyes szinteket, különösen a szakképzés vonatkozó szintjeit! Ezt követően oldja meg a melléklet után található ellenőrző kérdéseket és feladatokat!

Feladat: az MKKR referenciaszintjeinek összevetése

Próbálja megállapítani az egyes szintek egymásra épülését (vertikális koherencia) és a négy deskriptor összefüggéseit (horizontális koherencia)!

Tapasztalatait összegezze röviden!

Melléklet⁴

Az MKKR szintjeit az olvasóleckéhez mellékletként lentebb csatolt táblázat tartalmazza. Az MKKR szintleíró táblázata elérhető elektronikusan is, a szakirodalomban is:
<http://mek.oszk.hu/18400/18497/>

⁴ Farkas Éva (2017) 102. p.

A MAGYAR KÉPESÍTÉSI KERETRENDSZER SZINTJEI ÉS DESZKRIPTORAI

Szint	Tudás	Képességek	Attitűdök	Autonómia és felelősség
Deskriptor értelmezése:	Az elméleti vagy tárgyi tudás, szerveződési formái a műveltség és szakértelem. A tudás összetartozó elemei, fogalmai összetett egységekbe, sémákba szerveződnek, amelyek bonyolultsága az egymást követő szinteken különbözik. Az absztrakt fogalmak ismeretének bősége, kiterjedése szintenként jelentősen eltér.	Cselekvésekben megnyilvánuló motoros (kézügyesség valamint módszerek, anyagok, eszközök és műszerek használata) és kognitív (logikai, intuitív és kreatív gondolkodás használata) készségekből áll.	Értékelő viszonyulást jelent valamilyen konkrét vagy elvont dologhoz; az attitűdök a tanulásra, a munkára és saját cselekvésre vonatkoznak, illetve a kapcsolatokra, együttműködésre irányulnak. Az attitűdök érzelmi, gondolati és viselkedésbeli összetevőkből állnak.	A személy az adott tevékenységet milyen fokú önállósággal és milyen mértékű felelősségvállalással tudja végrehajtani.
A leírás szempontjai:	a tudás mélysége, szervezettsége, kiterjedtsége, rugalmassága, formálhatósága	terület-általános és terület-specifikus képességek, motoros készségek	érzelmi és értékelő viszonyulások, megítélés, vélekedések, nézetek, szándékok, törekvések, magatartások, viselkedések	mértéke, területei a társas környezetben való cselekvés dimenziói mentén
Szint	Tudás	Képességek	Attitűdök	Autonómia és felelősség
1	Ismeri egy adott témakör alapvető tényeit, legfontosabb fogalmait.	Képes a szükséges tudás alkalmazására, amennyiben az egyszerű, begyakorolt rutinok, műveletek használatát igényli.	Törekszik a feladatok megértésére, motivált azok sikeres végrehajtásában.	Egyszerűbb, begyakorolt feladathelyzetekben önállóan végzi feladatát.

1	Rendelkezik az alapvető anyanyelvi és logikai eszköztudással.	A kulcskompetenciák (kiemelten: anyanyelvi, matematikai-logikai) alapszintű fejlettsége jellemzi.	Tanulási és munkavégzési helyzetekben érdeklődő.	Újszerű vagy összetettebb feladatokat irányítással és folyamatos ellenőrzéssel lát el.
1	Ismeri a gyakorlati tevékenységhez szükséges jellemző anyagokat és eszközöket.		Kész a közös munkára, tudásának másokkal való megosztására.	Irányítás mellett értékeli saját munkáját.
1			Törekszik a munkavégzés elemi eljárásaihoz kapcsolódó szabályok betartására.	
2	Ismeri adott témakör (műveltségterület, szakterület) alapvető tényeit, fogalmait, egyszerűbb összefüggéseit.	Egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket felismer.	Nyitott a tudását növelő tevékenységek végzésére.	Egyszerű feladathelyzetekben önállóan és felelősséggel dolgozik.
2	Rendelkezik általános anyanyelvi, matematikai-logikai és természettudományos eszköztudással.	Különböző témákkal összefüggésben azonosít, megkülönböztet, összehasonlítás végez megadott szempontok mentén.	Tiszteletben tartja az alapvető erkölcsi és közösségi értékeket, az alapvető állampolgári jogokat és kötelességeket.	Összetettebb feladatokat - szoros irányítás helyett - útmutatással végez.
2	Rendelkezik kisszámú lépést igénylő szakma gyakorlásához szükséges elméleti és gyakorlati ismeretekkel.	Esetenként több összetevőből álló feladatokat/műveletsorokat hajt végre.	Nyitott a feladatok megértésére, motivált azok sikeres végrehajtásában.	Felelősségtudattal rendelkezik és reflektál saját tevékenységei eredményére.

2		Alapvető eszközöket és anyagokat használ útmutatással.	Kialakul a szakmai kíváncsisága, érdeklődik egy adott szakterület iránt.	
2		A témának megfelelő egyszerű írásbeli és szóbeli közléseket hoz létre, ilyenekre reagál, egyszerű szaknyelvet használ.	Az együttműködés során elfogadja a kölcsönös függési helyzeteket.	
2		Egyszerűen kommunikál idegen nyelven.		
3	Ismeri az adott tanulmányi, műveltség- vagy szakterülethez tartozó alapvető tényeket, fogalmakat, folyamatokat.	Összekapcsol ismereteket, tudássémákat, új sémákat alakít ki ismert kontextusban.	Kritikusan is szemléli és használja a különböző forrásokból származó információkat.	Saját tevékenységét önállóan ellenőrzi és reflektálja.
3	Ismeri a feladatmegoldáshoz/munkavégzéshez szükséges eszközöket, módszereket és eljárásokat.	Az egyszerűbb feladatok rutinszerű elvégzése mellett új elemeket is tartalmazó problémákat kreatívan megold.	Keresi az együttműködés lehetőségét és felismeri a munka, vagy más helyzetből fakadó szerepeket.	Összetett, de ismert feladathelyzetekben is önállóan, felelősségtudattal tevékenykedik.

3	Az egyéni érdeklődésnek megfelelő műveltség-/szakterületen szélesebb körű tudáselemekkel rendelkezik.	Az ismert eszközök, anyagok, eljárások, szabályok közül kiválasztja és használja a megfelelő(ke)t.	Magára nézve is érvényesnek tartja az általánosan elfogadott társadalmi normákat a mindennapi és a szakmai érintkezésben egyaránt.	
3		Összefüggésekben, rendszerben gondolkodik.	Elkötelezett szakmája, érdeklődésének megfelelő szakterülete iránt.	
3		Alkalmazza a megismerés, az önálló ismeretszerzés alapvető módszereit.	Nyitott új elemeket is tartalmazó problémák kreatív megoldására.	
4	Adott műveltség- és szakterületen belül ismeri a tényeket, fogalmakat, érti a fontosabb folyamatokat és összefüggéseket.	Tudása nem megszokott kontextusban is alkalmazza, valamint új elemeket is tartalmazó problémákat kreatívan old meg.	Értékel lehetőségeket, mérlegel kockázatokat, alternatívákat és következményeket, kompromisszumos megoldásokat dolgoz ki.	Munkavégzésében, problémamegoldásában és tanulásában egyaránt önállóan jár el, kisebb csoportot, közösséget irányít.
4	Ismeri a szakmai nyelvezetet, a szakterület anyanyelvi és idegennyelvi terminológiáját.	Rendszerben gondolkodik, és az ismert rendszeren belül képes az absztrakcióra.	Döntési helyzetekben figyelembe veszi az etikai és jogi normákat, megérti az értékek, viselkedés és életmód összefüggéseit.	Felelősséget vállal saját tevékenységéért, a rábízott kisebb csoport, közösség munkájáért.

4	Ismeri és érti az adott, egyéni érdeklődésnek megfelelő műveltség-/szakterület tudáselemeinek összefüggéseit, struktúráját.	Új információkat önállóan szerez meg, dolgoz fel és használ fel.	Elkötelezett a minőségi tanulás, vagy munkavégzés iránt.	Tevékenységet és a rábízott kisebb csoport, közösség munkáját rendszeresen ellenőrzi.
4	Ismeri a bonyolult, többtényezős jelenségek összefüggésrendszerét.	Megtervezi és kivitelezi saját tanulási, problémamegoldó stratégiáját, elvégzi a megfelelő korrekciókat.	Igényli a folyamatos önképzést, alkalmazza annak eljárásait.	
4	Ismeri az adott tudásterület tényeinek, fogalmainak, összefüggéseinek, eljárásainak alkalmazásához szükséges módszereket és eszközöket.	Felismeri a szak-/tanulmányi területen megjelenő problémahelyzeteket, adekvát megoldási javaslatokat fogalmaz meg.	Nyitott az új helyzetekben elvégzendő feladatok megoldására.	
4		Idegen nyelven önálló nyelvhasználói szinten kommunikál ismert kontextusban.	Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.	
5	Rendelkezik egy adott szakterülethez kapcsolódó általános és szakspecifikus elméleti és gyakorlati ismeretekkel.	Az adott szakma feladatait a szükséges módszerek és eszközök kiválasztásával, egyedi és komplex alkalmazásával tervezi és oldja meg.	Nyitott az adott szakterület új eredményei, innovációi iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására.	Önállóan végzi munkáját, folyamatos önellenőrzés mellett.

5	Az elméleti és gyakorlati tudása rendszerbe szerveződik.	Anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs képességei révén szakmailag együttműködik más nyelven beszélőkkel.	Folyamatos önképzésre törekszik.	Felelősséget vállal saját és az általa vezetett szakmai csoport munkájáért, eredményeiért és kudarcaiért.
5	Rendelkezik az adott szakma hosszú távú és magas szintű műveléséhez szükséges gyakorlati módszerekkel és eszközökkel kapcsolatos biztos ismeretekkel.	Fejleszti tudását, és ehhez alkalmazza a tudásszerzés, önfejlesztés különböző módszereit és használja a legkorszerűbb információs és kommunikációs eszközöket.	Önkritikus saját munkájával szemben.	
5	Ismeri a szakterület szakmai szókincsét (anyanyelven és legalább egy idegen nyelven).		Elfogadja és hitelesen közvetíti szakmája társadalmi szerepét, értékeit.	
5			Új, váratlan élethelyzetekben is törekszik a problémák jogszerű és etikus megoldására.	
5			Nyitott a szakmájához kapcsolódó, de más területen tevékenykedő szakemberekkel való szakmai együttműködésre.	

6	Átfogóan ismeri egy adott tanulmányi és/vagy szakterület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.	Elvégzi az adott szakterület ismeretrendszerét alkotó elképzelések alapfokú analízisét, az összefüggéseket szintetizálja, és adekvát értékelő tevékenységet folytat.	Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.	Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
6	Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.	Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását.	Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.	Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.
6	Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és problémamegoldási módszereit.	Rutin szakmai problémákat azonosít, az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttérrel feltárja, megfogalmazza és megoldja (standard műveletek gyakorlati alkalmazásával).	Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.	A szakmát megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja.
6		Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven.	Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is törekszik a jogszabályok és etikai normák teljeskörű figyelembevételével meghozni döntését.	
6		Adott munkahely erőforrásaival gazdálkodik, felhasználva szakmai tudását.	Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.	

7	Ismeri egy adott tanulmányi és/vagy szakterület általános és specifikus jellemzőit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, a szakterület kapcsolódását a rokon szakterületekhez.	Elvégzi az adott szakterület ismeretrendszerét alkotó különböző elképzelések részletes analízisét, az átfogó és speciális összefüggéseket szintetizálva megfogalmazza és ezekkel adekvát értékelő tevékenységet végez	Vállalja azokat az átfogó és speciális viszonyokat, azt a szakmai identitást, amelyek szakterülete sajátos karakterét, személyes és közösségi szerepét alkotják.	Jelentős mértékű önállósággal végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
7	Részletekbe menően ismeri az adott szakterület összefüggéseit, elméleteit és az ezeket felépítő terminológiát.	Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.	Hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.	Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli.
7	Ismeri szakterületének sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.	Magas szinten használja a szakterület ismeretközvetítési technikáit, és dolgozza fel a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait.	Új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is törekszik a jogszabályok és etikai normák teljeskörű figyelembevételével dönteni.	Új, komplex döntési helyzetekben is felelősséget vállal azok környezeti és társadalmi hatásaiért.

7	Jól ismeri szakterülete szókincsét és az írott és beszélt nyelvi kommunikáció sajátosságait: legfontosabb formáit, módszereit, és technikáit anyanyelvén és egy idegen nyelven.	Szakterületének egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készít.	Kezdeményező szerepet vállal szakmájának a közösség szolgálatába állítására.	Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.
7			Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.	Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.
7			Törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa.	
8	Rendelkezik az adott tudományterület tárgykörének, általános és specifikus jellemzőinek, legfontosabb irányainak és pontosan kidolgozott határainak aktuálisan érvényesnek tekintett és vitatott összefüggéseinek kutatási szintű ismeretével.	Képes az adott szakterület kreatív analízisére, átfogó és speciális összefüggések szintetikus, új szemléletű megfogalmazására és az ezekkel adekvát értékelő és kritikai tevékenységet folytat.	Törekszik azoknak az emberi és társadalmi viszonyoknak továbbfejlesztésére, amelyek a szakterület sajátosságából következően járulnak hozzá az emberi önteremtés folyamatához.	Alkotó, kreatív önállósággal épít ki és kezdeményez új tudásterületeket, és kezdeményez új gyakorlati megoldásokat.

8	Részletes és mélyreható ismeretekkel rendelkezik az adott szak, illetve tanulmányi terület összefüggéseiről, elméleteiről és az ezeket felépítő fogalmi rendszerekről, terminológiáról.	Alkalmazza, szükség szerint továbbfejleszti szakterületének sajátos ismeretszerzési és probléma megoldási módszereit.	Olyan érdeklődéssel és elkötelezettséggel rendelkezik, mely - tanulási képességei révén - lehetővé teszi a szakterület jelen pillanatban még átláthatatlan, előjelezhetetlen kutatási problémáinak azonosítását és megoldását.	Vezető szereppel és magas szintű kooperációval vesz részt az elméleti és gyakorlati kérdések megfogalmazásában.
8	Rendelkezik adott tudomány/szakterület önálló kutatásához szükséges kutatás-módszertani ismeretekkel.	Kreatívan dolgozza ki elvi kérdések újszerű, eddig ismeretlen gyakorlati vonatkozásait.	Szilárdan elkötelezett szakmája, az új utak keresése és a kitartó munkavégzés iránt.	Egyenrangú, vitapartneri szerepet visz a terület szakembereivel, szakmai véleményét váratlan döntési helyzetekben is önállóan képviseli.
8	Fejlett szaktudományos írásbeli és kommunikációs módszertani, technikai ismeretekkel rendelkezik egy idegen nyelven magas, egy másik idegen nyelven pedig elfogadható szinten.	Új projekteket terve és valósít meg, adott tudományterületen kutatást végez, új technikákat és megközelítéseket alakít ki.	Törekszik a szakmájához kapcsolódó etika továbbgondolására, fejlesztésére, az etikai kérdések felvetésére és megválaszolására.	Önállóan végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
8		Előre nem látható szakmai problémákat azonosít, és feltárja az azok megoldásához szükséges kutatási szintű részletes elvi és gyakorlati hátteret.		

8		Feltárja, közvetíti a szakterülete szempontjából lényeges új viszonyokat, a személyes és közösségi lét szempontjából releváns, átfogó összefüggéseket, és újszerű megoldások közösségi implementálását végzi.		
---	--	---	--	--

Feladat: Válaszoljon néhány mondatban tömören, lényegretörően az alábbi kérdésekre!

1. Hogyan függenek össze egymással az MKKR különböző szintjei?
2. Hogyan függenek össze egymással az MKKR deszkriptorai?
3. Milyen információkat ad az MKKR egy oktató számára?

Válaszoljon a kérdésekre: igaz – hamis

Döntse el, hogy az állítások igazak vagy hamisak!

Sorszám	Állítás	Igaz	Hamis
1.	A szakmai bizonyítvány tartalmazza az adott szakképzettség EKKR és MKKR szerinti szintjét.		
2.	Az új szakmajegyzékben nem szerepelnek az egyes szakmák MKKR szintjei.		
3.	A technikus oklevél MKKR 5-ös szintű szakképzettséget igazol.		
4.	Csak a formális bizonyítvánnyal/oklevéllel igazolt végzettségeket lehet besorolni az MKKR szintekbe.		
5.	Az MKKR átláthatóbbá teszi a képesítések egymásra épülését, illetve egymáshoz való viszonyát.		
6.	A szakács szakma MKKR szintje 5-ös.		

7.	A mentőápoló szakma MKKR szintje 5-ös.		
8.	Az OKJ-s szakképesítéseknek nincs MKKR szintjük.		
9.	Az EKKR és MKKR szintek megegyeznek egymással.		
10.	A középfokú szakképzésbe 2-es és 4-es MKKR szintű iskolai végzettséggel is be lehet lépni.		

Irodalom:

- Farkas Éva (2017): *Tanulási eredmény alapú tanterv- és tantárgyfejlesztés a felsőoktatásban. Módszertani útmutató.* JGYPK Kiadó, Szeged
- Halász Gábor (2012): *Az oktatás az Európai Unióban. Tanulás és együttműködés.* Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest
- Horváth Zsuzsanna: Szintleírások és teljesítményszintek a közoktatásban. In: Iskolakultúra 2010. 5-6.
- Lukács – Derényi (szerk.) (2017): *Kézikönyv a képzési programok tanulási eredményeken alapuló fejlesztéséhez, felülvizsgálatához.* Oktatási Hivatal, Budapest
- Ütőné Visi Judit: Lehetséges kimeneti pontok, szakaszhatárok – a kompetenciaalapú Nemzeti alaptanterv és az Országos Képesítési Keretrendszer (OKKR) kapcsolódási pontjai. In: Iskolakultúra 2010. 5-6.

Források:

- ⇒ 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- ⇒ 2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről
- ⇒ 12/2020. (II. 7.) kormányrendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- ⇒ 11/2020. (II. 7.) kormányrendelet a felnőttképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- ⇒ 139/2015. (VI. 9.) kormányrendelet a felsőoktatásban megszerezhető szakképzettségek MKKR szintjeit a felsőoktatásban megszerezhető képesítések jegyzékéről és új képesítések jegyzékbe történő felvételéről
- ⇒ 150/2012. (VII. 6.) kormányrendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről
- ⇒ 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet módosításáról
- ⇒ 1229/2012. (VII. 6.) Korm. határozat a Magyar Képesítési Keretrendszer bevezetéséhez kapcsolódó feladatokról, valamint az Országos Képesítési Keretrendszer létrehozásáról és bevezetéséről szóló 1004/2011. (I. 14.) Korm. határozat módosításáról

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával.
Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

